

LUPTA

le combat

Director : Mihai Korne

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN		
In franci francezi		In alte valute tariful este majorat pentru acoperirea cheltuielilor bancare :
FRANTA	FRF 200	DM 100 - Fr. Elv. 90 - L.St. 25
EUROPA	FRF 250	
Cu avionul :		
AFRICA	FRF 300	USD 45 sau echivalent
AMERICA DE NORD	FRF 300	USD 45 sau CAD 53
ISRAEL	FRF 300	SHEKEL 2560
AMERICA DE SUD	FRF 350	USD 51 sau echivalent
AUSTRALIA	FRF 350	DOL. AUSTRALIENI 60

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France
Téléphone : (33-1) 602.29.29 - Téléx 270152F
Commission paritaire N° 65481 - C.C.P. : 11 341 71 A Paris

NUMARUL 11

22 februarie 1984

«TACEREA ESTE O ACCEPTARE VINOVATA»

SCRISOAREA UNUI CARTURAR DIN TARA.

Radio Europa Liberă a transmis scrisoarea dnei DOINA CORNEA de la Universitatea din Cluj din care publicăm fragmentele de mai jos.

Nu doresc ca textul meu să îmbrăce forma unui protest agresiv împotriva unei instituții ce reprezintă inteligența: e vorba de Universitatea clujană, nici împotriva unor colegi alături de care am lucrat zeci de ani, și dintre care mai mulți mi-au fost studenți. Dar mai ales nu pot ridica glasul împotriva acestei universități pentru că o iubesc, pentru că știu că aici a vibrat, plină de căldură, vocea unui Părvan, a unui Bogrea și cea a lui Blaga. Sau poate tocmai datorită lor ar trebui să protestez pe un ton al vehemenței și al indignării, împotriva celor ce reprezintă azi această instituție, replică derizorie a strălucirii ei de altădată?

Și iarăși mă gândesc că, înainte de a acuza, trebuie să am în vedere condiția precară a intelectualului și a inteligenței în societatea noastră, să am în vedere că sîntem manevrați și, dacă nu avem credința fermă în valorile spiritului, așa cum au avut-o predecesorii noștri, cădem cu ușurință în capcana lașității și a fricii. Mă gândesc deci să am în vedere, înainte de a judeca, atmosfera de oprimare și de suspiciune în care trăim, unde cea mai neînsemnată tentativă a individului de a dispune liber de gândirea și de conștiința sa este sancționată (mai ales în învățămînt!), fapt pentru care ideile inoitoare nu pot circula, nu pot ieși la lumină, înăbușite cum sînt de balastul greu al compromisiurilor(...)

Cei ce au semănat printre noi dezbinarea, aplicînd perfidul principiu al luptei de clasă, n-au cunoscut istoria neamului nostru: România modernă a fost clădită pe temelii dragostei și al înfrățirii oamenilor de bună credință. Gădesc deci că e mai bine să întind mîna celor care, poate, în taina inimii lor - nu se știe nici odată - simt ca și mine, dar n-au tăria să se manifeste.

Înainte de a intra în detalii, s-ar cere să mă prezint: mă numesc DOINA CORNEA, sînt profesoară de franceză, am domiciliul în Cluj. Activitatea didactică mi-am început-o în 1952, după absolvirea facultății de litere din Cluj, ca profesoară de liceu, iar din 1958, după licență, am funcționat ca asistentă stagiară, apoi ca titulară, la catedra de franceză a Universității din Cluj, pînă la 15 septembrie 1983, cînd mi s-a desfășurat contractul de muncă.

Sînt convinsă că înlăturarea mea din învățămînt nu vine de la rectorul Universității (...). Ea vine, din afara Universității, de la acea putere oarbă care strivește tot ce e deschidere spre o gândire înnoitoare.

Deoarece disciplinele umaniste sînt neglijate în învățămîntul nostru de azi și, odată cu ele formarea culturală și spirituală a tinerilor, ei sînt astfel insuficient pregătiți să țină piept agresiunilor interioare și exterioare, de orice natură ar fi ele. Prin orele mele - și cred că orice profesor ar trebui să aibă în vedere pe lingă latura pur informativă și formarea spirituală a elevilor săi -, deci prin orele mele am încercat să îmbin cunoștințele de limbă franceză cu un fel de trezire la reflecție și la viața interioară. Aceasta în scopul de a-i învăța pe tineri să se apere de înstrăinarea de sine, această răcilă a vieții moderne în general, dar mai ales a vieții noastre și care poate duce - dacă nu încercăm să o stăvîlim - la destrămarea spiritualității noastre.(...)

Am încercat să descifrăm ontologia lui Mircea Eliade pornind de la un fragment din "L'Épreuve du Labyrinthe"(...) Vizînd existența, autorul stăruie asupra ideii de totalitate, deci de integrare a părții în tot, a vieții - de natură sacră - în cosmos. ...Un alt text propus spre analiză vorbește de înstrăinarea prin lașitate și teamă. Aceste sentimente distrug libertatea personajelor lui Eugen Ionescu în piesa "Rinocerii", silindu-le la o odioasă metamorfoză. Nu se întîmplă și la noi cu unii oameni același lucru? Nu devenim uneori ceea ce nu sîntem și nici n-am vrea să fim: ipocriți, lași, slugarnici? Aceste josnice sentimente nu ne împiedică să simțim, să gîndim, să creăm, deci să rămînem oameni?(...)

Pentru a-i face pe studenți să înțeleagă concluziile istorice ale lui Jung, le-am prezentat succint concepția lui psihologică(...). Psihozele sociale, obsesiile maselor nu sînt altceva decît răbufnirile inconștientului colectiv. (...) Fiecare atitudine spirituală individuală contează, este o participare voluntară sau involuntară la făurirea destinului comun. Fiecare act răzleț, de curaj sau de lașitate, de generozitate sau egoism, de dragoste sau de violență, de inerție, de tăcere vinovată, de indiferență, contribuie la geneza unui eveniment ulterior care a prins formă pe baza trăirilor individuale statistic majoritare.

Aceste reflecții ar trebui să ne pună pe gînduri, să trezească în noi un simț al răspunderii individuale asupra istoriei printr-un control asupra atitudinii noastre. Dacă fiecare act al nostru contează (în ciuda falsului loc comun: „cu o rîndunică (urmare în pagina 6)

SCHIMBAREA DOMNILOR BUCURIA SLUGILOR

Simeon Grosu, prim secretar al CC PC din republica Moldovenească, care cuprinde o parte din Basarabia, are motive de mulțumire.

La mijlocul lunii decembrie 83 avusese plictiseli deoarece, în cadrul acțiunii împotriva corupției dusă de Andropov, conducerea partidului de la Chișinău, fusese aspru criticată. PC Moldovenească întrebuințează metode birocratice, irosește avutul obștesc, nu execută hotărîrile luate de sus, nu controlează organele din subordine ba chiar tolerează sabotaje constatate în anumite întreprinderi și organizații locale. În RSR Moldova salariile cresc mai mult decît productivitatea, numărul de cadre administrative ale întreprinderilor agroalimentare este de 8% și cu mult mai ridicat decît în restul URSS-ului, producția de carne esre inferioară planului etc. Acestor lipsuri li se adaugă totala nepregătire ideologică și inaptitudinea conducerii colective de a impune o politică riguroasă.

Basarabia care este una din cele mai bogate regiuni agricole și de creștere a vitelor este o sursă prețioasă de alimente a URSS-ului și deci, o bună parte din produsele ce se vînd pe piața liberă în diferitele orașe din URSS, începînd cu Moscova, vine pe căi ocolite din Basarabia. Aceste căi ocolite umplu buzunarele activiștilor din RS Moldovenească și pe cele ale conducerii partidului care își însușește partea leului.

La 6 februarie 84, Simeon Grosu, a trebuit să-și facă o aspră autocritică care de altfel a rămas formală, nici unul din responsabilii din Basarabia nefiînd destituit sau retrogradat. Este drept că Andropov era deja într-o stare critică, iar cel care trebuia să fie ales în locul său, Constantin Cernenko este cunoscut ca mai tolerant față de asemenea procedee.

Nu este exclus ca înseși atacurile împotriva responsabililor de la Chișinău duse de însuși șeful adjunct al organizației PC sovietic, Razumov, să fi fost inițiate de adversarii lui Cernenko, noul secretar general al PC URSS. Acesta fusese responsabilul cu propaganda în PC Moldovenească între 1948 și 1956 în perioada marilor deportări. Numit în acest post de Stalin, s-a împrietenit cu Leonid Brejnev cînd acesta devenise prim secretar al PC Moldovenească între 1950-52. Ulterior a fost considerat unul din oamenii lui Brejnev care îl desemnase ca urmaș.

Este probabil ca Cernenko să fi părăsit legături strînse cu echipa de la Chișinău.

CITITI SI RASPANDITI
«LUPTA»
IN TARA SI REFUGIU

EXPLOZIA DE LA TELEAJEN. «LUNA IANUARIE N-AM INCEPUT-O BINE...»

O nouă consfătuire de lucru a avut loc la CC al PCR, în zilele de 7-8 februarie 1984, consacrată "analizării activității de industrie și investiții".

După două luni, opinia publică din țară a avut în sfârșit dreptul de a fi informată asupra exploziei care a avut loc în noaptea de 6-7 decembrie 1983, la Combinatul petrochimic Teleajen (LUPTA, 8 din 22 decembrie 1983). Comunicatul rămâne laconic, abstract, fără a da nici o explicație concretă, nici un detaliu și mai ales nu suflă un cuvânt despre numărul victimelor care se pare că a atins însemnata cifră de 300!..., nimic despre proporțiile catastrofei. "Grave deficiențe", "încălcări ale prevederilor legale", "abateri grave" sînt formulele care transformă o realitate gravă într-un tabu. Realitatea, adevărul în RSR nu căpătase statutul unor secrete primejdioase, ceea ce pot fi spuse sînt numai minciunile.

Cînd economia e pusă în mișcare doar de circulația hîrtilor, sau a ordinelor telefonate, val birocratic de incompetență în fața căruia reacția este inhibiția terorizată, stabilirea responsabilității poate da o idee asupra proporțiilor și gravității "avarurilor" dar nu are alt efect decît acela al mișcării scaunelor, pentru că se ating efectele și nu cauzele. Astfel, pentru explozia instalației de piroliză de la Teleajen sînt destituiți ministrul industriei chimice Gheorghe Caranfil și ministrul adjunct Ion Bivolaru, ambii sancționați pentru "ne-luarea tuturor măsurilor menite să asigure punerea în funcție a instalațiilor de piroliză în condiții de deplină securitate", Ion M. Nicolae, viceprim-ministru al guvernului și Virgil Cazacu prim secretar al Comitetului județean de partid Prahova au primit vot de blam "pentru lipsuri grave de care se fac vinovați în legătură cu producerea accidentului", secretariatul comitetului județean de partid Prahova este "atenționat" pentru că "n-a controlat și nu a luat măsuri organizatorice și politice - educative care să asigure desfășurarea în condiții corespunzătoare într-un spirit de ordine și disciplină a activității Combinatului petrochimic Teleajen, mai ales în momentul important al punerii în funcțiune a instalației de piroliză." Tot atîtea formule oraculare, dificil de decodificat: miniștrii, guvernamentabili, cadre superioare de partid care jucau popice, intenționau să saboteze sau pur și simplu e vorba de incompetență? Mister. Ceea ce este sigur e că AIDA, "chimista țării" n-a fost sancționată deși de ani de zile chimia reseristă e pe mîna ei.

Dacă industria are parte de explozii și destituiri, nici agricultura nu e scutită de aspre reproșuri: au fost analizate, în aceeași ședință, "rapoartele privind controalele de partid efectuate în județele Constanța și Tulcea cu privire la lipsurile grave existente în agricultura acestor județe." O ploaie de "măsuri", "analize" va fi remediul pentru o agricultură care merge cu bețe-n roate.

O singură clipă senină. "Comitetul Politic Executiv a apreciat că vizita și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și delegația de partid și guvernamentală a Uniunii sovietice se înscriu ca o nouă și însemnată contribuție la dezvoltarea în continuare a relațiilor de prietenie și colaborare...atît pe plan bilateral cît și pe arena internațională, în interesul popoarelor române (!) și sovietic, al cauzei generale..."

Și ca bucuria să fie deplină și lucrurile să fie repuse în ordine, ședința s-a încheiat cu un nou discurs al lui Ceaușescu. Tonul a fost cînd amar, cînd muștrător, cînd de-a dreptul scandalizat: "...din păcate, și în ianuarie am început cu nerealizarea planului producției la export, ceea ce este cu totul inadmisibil (...). Mai avem probleme cu energia electrică, dar mai cu seamă cu sursele primare de energie, cu realizarea producției de petrol, a producției de cărbune și a altor surse de energie..." Soluția este "reducerea în continuare a consumurilor" și "recondiționarea și refolosirea materialelor, a subansamblelor și pieselor." Nici productivitatea nu este după cum visează secretarul general: "Am menționat că nu putem fi mulțumiți cu ceea ce am realizat în 1983. Pentru anul acesta avem sarcini mari privind creșterea productivității muncii." Restructurările, restrîngerile de posturi, cu alte cuvinte șomajul, care provoacă în țările libere greve și proteste, este anunțat implacabil de secretarul general: "Acolo unde nu avem comenzi, va trebui să redistribuim oamenii în alte sectoare de activitate. Să luăm măsuri pentru a dimensiona fiecare secție, fiecare fabrică, fiecare întreprindere în raport de planul de producție și de comenzile pe care le are."

În privința investițiilor, Ceaușescu constată superstițios: "Luna ianuarie n-am început-o bine în domeniul investițiilor". În fine, după ce a adus el și partidul său țara de ripă, lansează ultimul ordin: "Nu trebuie să rămînă nici o problemă nesoluționată. Răspunsul care trebuie dat este soluția problemelor! Nu trebuie amînată nici o problemă! Toate trebuie să primească un răspuns corespunzător!" După aceste trei puncte de exclamație un ultim efort de logică: "Putem să avem o echipă artistică bună, dar dacă producția merge prost, înseamnă că și activitatea culturală este slabă. (...) Desigur, trebuie să ne îngrijim ca oamenii să beneficieze și de activități culturale și distractive dar acestea trebuie să contribuie nu la slăbirea activității de producție, ci, dimpotrivă, la întărirea ordinii și disciplinei în muncă." N-ar fi exclus ca miniștrii și cadrele superioare sancționate pentru explozia de la Teleajen să-și fi pierdut vremea în brigada artistică a guvernului cu șlagăre și recitări...

GROMIKO SE ADRESEAZA DIRECT MUNCITORILOR ROMANI

Cu prilejul vizitei în RSR, Gromiko, membru al Biroului Politic și ministru de externe sovietic, a ținut o cuvîntare la uzinele «23 August» din București unde a început prin a lăuda "tratatul de prietenie" sovieto-român semnat cu 36 de ani în urmă și a continuat subliniind dezvoltarea necontenită a colaborării politice, economice, științifice și culturale care "contribuie la înfăptuirea strategiei economice a țărilor membre ale CAER-ului, atît în interesul fiecăreia dintre ele cît și al țărilor socialiste în ansamblu". Reluînd cuvîntarea lui Gromiko, Radio Moscova cita: "Denumirea întreprinderii d-voastră e profund simbolică, ea e legată de memorabila zi din 1944, data eliberării României care a devenit posibilă în condițiile ofensivei victorioase a armatei sovietice care a zdrobit mașina de război hitleristă izbăvînd de jugul fascist multe popoare, înainte de toate din Europa. Această dată a marcat o cotitură fundamentală și în destinele poporului român, în fața lui s-au deschis orizonturile largi ale transformării socialiste a țării (...). Un factor important al progresului social și economic al țării noastre îl constituie adîncirea integrării economice socialiste."

Ziarele reseriste au omis însă aceste două pasaje pentru a evita ca cititorul român să-și pună întrebări privind realitatea așa zisei "revoluții de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă" despre care vorbește PCR-ul cînd pomeneste de 23 August 1944. Nepublicarea are și avantajul de a permite să se facă uz în Occident de așa zisele divergențe spre a se insista asupra politicii "independente" a RSR-ului.

În partea a doua a discursului, Gromiko a repetat tezele sovietice privind amplasarea rachetelor americane în Europa.

Din 1964, de cînd cu "independența", povestea de adormit opinia publică din țară și mai ales cea de peste hotare, nu s-a mai întîmplat ca un oficial sovietic să coboare "în mijlocul maselor" românești. Acest gest, după 20 de ani, e un semn elocvent și grav: sovietizarea continuă, fără scrupule de "camuflaj", în văzul și spre știința tuturor.

La sfîrșitul vizitei, conversațiile au fost rezumate într-un comunicat comun în care se insistă asupra "cooperării și specializării în producție precum și soluționarea în comun a principalelor probleme economice și tehnico-științifice" ale țărilor din CAER. În anii 1963-64, poziția echipei Dej era cu totul diferită și se vorbea despre "calea românească spre comunism". Este drept că dezacordul justificat de interesele naționale românești a încetat îndată ce Hrușciiov a fost înlăturat de la Kremlin, dovedind prin aceasta că Dej apăra de fapt numai poziția stalinistilor de la București pe care Hrușciiov dorea să-i înlouciască.

Integrarea RSR-ului în sistemul sovietic continuă actualmente și pe plan politic, comunicatul declarînd că "partea română sprijină poziția Uniunii Sovietice". E vorba de căpeteniile comuniste din România și nu de poporul român care nu a fost întrebare și nu s-a exprimat.

Comunicatul declară de asemenea că "Părțile au exprimat solidaritatea cu lupta popoarelor din Asia, Africa și America Latină împotriva imperialismului..." (urmăre în pag. 3)

Miercuri, 8 februarie a fost asasinat la Paris ambasadorul Emiratelor Arabe Unite' Cotidianul *International Herald Tribune*, din 9 februarie, afirmă că responsabilitatea acestui nou act de terorism a fost asumată, printr-un apel telefonic la Agenția France Press, de Brigăzile revoluționare arabe. Vorbitorul se exprima în arabă și a declarat că sună de la București. Cum din București nu se poate telefona în Occident prin automat, ci numai prin centrală, vorbitorul putea fi ușor localizat. Oricum, într-un stat în care orice mișcare e supravegheată, e greu de imaginat că un asemenea apel telefonic poate trece neobservat. Invocarea Bucureștiului presupune deci că vorbitorul s-ar considera în capitala RSR-ului, în afara pericolului și la adăpost... Și de ce nu, dacă ne gândim la bazele secrete de antrenament pentru teroriști care se află pe teritoriul RSR-ului.

În *«Le Quotidien de Paris»* din 2 februarie 1984 a apărut, sub semnătura lui Georges Dupoy, articolul: "ROMÂNIA, O DIPLOMAȚIE ÎN LIBERTATE SUPRAVEGHEATĂ". Suscitată de vizita în România a lui Gromiko, "omul misiunilor delicate care la vârsta de aproape de 75 de ani nu se deplasează decât pentru treburi importante", semnatul reface modul în care s-a constituit "legenda de erou al independenței naționale și de "copil teribil" al democrațiilor populare" a lui Ceaușescu. Autorul constată că Ceaușescu n-a făcut decât "să se servească cu abilitate, ca de un instrument de propagandă" de această "legendă". Și-a multiplicat relațiile în toată lumea ceea ce "i-a permis să joace un rol intermediar (puțin spion, puțin codoș, totdeauna complezent)". Recent, la Stockholm, "delegatul român a prezentat cu mare aplomb, ca și când ar fi fost vorba de o invenție a guvernului său, un plan vizând "eliminarea suspiciunii și a sentimentului de insecuritate...". Ori era vorba de un vechi proiect sovietic."

Pe plan intern, însă, "s-a ținut totdeauna în limitele celui mai strict stalinism. Sub vigilența teribilă Securității, România este țara cea mai polițistă din Europa." Megaloman, a uzat de bunele sale relații cu Occidentul pentru a face împrumuturi nesăbuite în scopul de a transforma România, "țară agricolă bogată într-o națiune superindustrializată". N-a reușit decât s-o înglobeze în datorii: "între 11 și 13 miliarde de dolari pentru 22 de milioane de locuitori, ceea ce o face să fie țara cea mai îndatorată din Est". A fost în felul acesta obligat să se orienteze spre COMECON, pentru a se salva.

Revenind la semnificație vizitei lui Gromiko în RSR, autorul scrie în încheiere: "Astfel, timpul insolențelor (foarte relative) pare să se fi terminat. Trebuie observat că bătrînul diplomat sovietic a fost însoțit de Nikolai Talyzin, reprezentant permanent al URSS-ului în COMECON(...) E de asemenea posibil ca sovieticii să-i ceară lui Ceaușescu să-și pună la dispoziție relațiile pentru a juca un rol de intermediar. Rămîne să aflăm unde și de ce. Va fi suficient să urmărim viitoarele deplasări ale acestui mare voiajor care este președintele român: în China, Statele Unite? La ce mai poate servi Ceaușescu?"

Strategia "culturală" a Bucureștiului înspăimîntat ca de o primejdioasă erezie de orice manifestare artistică autentică și personală a făcut ca școala de regie românească să fie nevoită să se expatrieze și să se impună în afara granițelor RSR-ului. Spectacolul cu "Pescărușul" lui Cehov, pus în scenă de Lucian Pintilie la teatrul Guthrie din Minneapolis, teatru condus de Liviu Ciulei, a suscitât atîtea comentarii încît prestigiul școlii românești de regie a făcut ca discuțiile să se extindă la politica culturală reseristă. Într-un articol intitulat "TEATRUL GUTHRIE DEVINE TRIBUNA REGIZORILOR ROMÂNI", semnat de Mike Steele în *«Minneapolis Tribune»*, din 23 oct. 1983, citim următoarele: "De pe la mijlocul anilor 70, mai mulți regizori pasionați și din ce în ce mai recunoscuți, au început să iasă din România, mai întîi discret, apoi ajungînd să formeze un puternic curent care a ajuns pînă în Franța, Germania și Statele Unite. Niciunde acest curent - sau acest grup - nu s-a manifestat cu mai mare amploare decît la Minneapolis. E un grup provocator, unii ar spune chiar primejdios, care s-a impus punînd la grea încercare certitudinile amatorilor de teatru, provocînd discuții și controverse, iscînd, pe lîngă violente opoziții, entuziasmele cele mai pasionate, cele mai aprinse din cîte s-au putut citi vreodată în presă." Autorul articolului amintește că directorul artistic al teatrului este Liviu Ciulei iar Andrei Șerban a pus în scenă tot aici "Nunta lui Figaro" iar la anul va monta "Bolnavul închipuit". "Ciulei, Șerban, Pintilie au avut cel mai mare impact. Dar nu trebuie să uităm că și alți români s-au afirmat peste hotarele României, în regia teatrală. În Germania: David Esrig și Vlad Mugur sînt directori artistici ai unor teatre importante. La Paris: Petrică Ionescu. La teatrul regal din Copenhaga: Lucian Giurchescu. În Statele Unite: Radu Penciulescu la teatrul Universității din Michigan și Andrei Belgrader care a lucrat pentru Repertory

Theater de la Yale University la New Haven.

Pentru a revenii însă la trioul nostru - Ciulei-Șerban-Pintilie - el se manifestă aproape exclusiv în afara granițelor României, cu toate că atît Ciulei cît și Pintilie sînt încă cetățeni români.(...) Puterea comunistă din România este extrem de centralizată. Ea poate deschide porțile libertății de creație dar numai pentru a le închide a doua zi. Cum independența artistică a fost totdeauna limitată sub regimul comunist, de ortodoxia ideologică, artiștii au fost nevoiți să facă echilibristică. Ciulei a fost conștient totdeauna de rolul său, să-i spunem "coagulator" pentru cei care-l înconjurau și de mentor pentru cei mai tineri. În vremea cînd Pintilie era considerat prea îndrăzneț și prea primejdios pentru a i se da de lucru, Ciulei a fost acela care l-a chemat la Teatrul Bulandra ca regizor permanent (...) Ciulei și Pintilie sînt considerați ca cei care au aruncat sămînța unei adevărate cinematografii românești. (...) Din pricina controalelor și cenzurii care apăsă asupra cinematografului românesc, Ciulei și Pintilie au revenit spre scenele de teatru. Șerban a părăsit România la sfîrșitul anilor 60 pentru a lucra cu Peter Brook. În 1972 Pintilie a montat la Teatrul Bulandra "Revizorul" care a fost găsit "prea contemporan și ofensiv" pentru Moscova. Spectacolul a fost interzis și Ciulei și-a pierdut postul de director artistic."

Precizăm că Pintilie a terminat în țară, în 1980, filmul "Pentru cine trag clopotele Mitică?" care nici pînă acum, în 1984 nu a ieșit pe ecrane!

Ce înțeleg cultumicii de la București prin "prestigiul României peste hotare"?, numai cărămizile prezidențiale intitulate "din gîndirea..." și traduse cu sîrg de cine știe ce traducător plătit cu somptuoase călătorii în România, cărămizi care zac trist în subsoluri de bibliotecă, scoase la repezeală pentru o "expoziție de carte românească" din cine știe ce tîrg occidental?

GROMIKO SE ADRESEAZA DIRECT MUNCITORILOR ROMANI

(urmare din pag.2)

Fraza denotă misiunea care este încredințată RSR-ului în aceste regiuni ale lumii care s-au dovedit deosebit de vulnerabile în ultimii ani.

Fraza este semnificativă și prin faptul că Radio Moscova în românește vorbește în ajun despre discuții privind America Centrală care cuprinde numai Golful Mexicului. Vorbind despre America Latină în loc de Centrală, comunicatul a încercat pe semne să ascundă tema discuțiilor spre a nu compromite imaginea de "independență" a RSR-ului în SUA, unde opinia publică este foarte sensibilă la orice inmixtiune comunistă în Golful Mexicului.

P.E.TRUDEAU LA BUCURESTI

Concomitent cu plecarea lui Gromiko, a sosit primul ministru canadian, Pierre Elliot Trudeau, pe care Ceaușescu l-a primit declarînd că în epoca atomică echilibrul între forțele nucleare este depășit deoarece războiul atomic ar duce la distrugerea totală a vieții. Cum Ceaușescu preconizează totodată dezarmarea nucleară și negocierile, acestea s-ar desfășura în baza dezechilibrului care există în domeniul armelor convenționale care dau în prezent sovieticilor un avantaj considerabil.

În acest context, răspunsul primului ministru canadian a fost neașteptat: el a declarat că subscrie în întregime spiritului în care s-a exprimat Ceaușescu!

În comunicatul final, după ce s-a menționat colaborarea canadiano-română în domeniul centralelor nucleare, a fost evocată ideea reducerii forțelor armate și armamentelor în Europa Centrală. Bănuim că "sfera" Europei Centrale nu este aceeași pentru ambii interlocutori.

Dacă e vorba de Europa Centrală care cuprinde Polonia, Cehoslovacia, Bulgaria, Jugoslavia, reducerea armamentelor și a trupelor militare, de securitate și paramilitare, la nivelul Austriei, poate fi bine venită. Dacă însă e vorba de a include în Europa Centrală și cele două Germanii, aceasta ar duce la destrămarea OTAN-ului urmată de neutralizarea Germaniei de Vest. Cu siguranță că nu aceasta era sfera teritorială la care se gîndea primul ministru canadian, dar tot atît de sigur este că propunerea lui Ceaușescu avea acest obiectiv.

A fost de asemenea discutată o acțiune comună în cadrul ONU ceea ce pare de asemenea neașteptat cînd poziția canadiană este cunoscută a fi în favoarea libertăților individuale iar cea a RSR-ului în sprijinul controlului statal. Ce poate da o asemenea acțiune...

Între 1934 - 1936, la Berlin, unde își pregătea teza de doctorat în sociologie, ANTON GOLOPENTIA a plănuț și a așternut pe hîrtie un "ÎNDREPTAR PENTRU TINERET". Această lucrare a rămas neterminată. Recitind multele pagini manuscrite ale Îndreptarului ni s-a părut că ar fi util să le aducem în fața cititorului român din străinătate. Sînt în ele întrebări și răspunsuri pe care le-a determinat un alt moment istoric. Dar încercarea aceasta de a reflecta la problemele românești în afara granițelor țării merită să fie cunoscută. Ea ar putea hrăni căutările noastre acum și aici.

I N D R E P T A R P E N T R U T I N E R E T de ANTON GOLOPENTIA

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)

Semnificația școlii în mișcarea socială a Apusului și la noi. Acolo lupta pentru școală și cucerirea accesului în școli are semnificație "ai carte" înseamnă realmente "ai parte", școala de acolo te scoate mai productiv. Pînă acum la noi nu e așa pentru că școala e de împrumut: a o fi urmat te desemnează pentru a fi funcționar de stat, nu ridică însă bunăstarea ta și bunăstarea obștească. Școala noastră, cu excepția școlilor tehnice într-o oarecare măsură, califică funcționari, nu scoate elemente productive.

Știința care se face în România, cangrenată de boala excesului bibliografic. Nu ne mulțumim cu esențialul util și productiv, ci ne lăsăm în voia apetiturilor noastre intelectuale, umblind după toate variantele și după toate tipurile intermediare. Cum și lucrăm de-a valma, pînă la urmă n-am citit esențialul. Nu îndrăznim să facem nimic, cu gîndul la alte cărți, ale căror titluri le-am dezgropat cu caznă din cine știe ce cataloage de anticariat.

Trebuie să uităm producția tipografică a anilor din urmă. Și să ne disciplinăm. Să ne dezvoltăm instinctul pentru esențial și necesar, care e absent în România, mărșinindu-ne ferm la "clasici" și alegînd apoi, cu organul format, ceea ce merită a fi luat în seamă din supraproducția tipografică a veacului trecut.

Aceasta trebuie să o facă intelectualul tînr "format" tot așa de bine ca și cel care pregătește.

Ce ne interesează pe noi, ce interesează adică România, toate diviziunile și subdiviziunile care pot fi făcute în cadrul unor acțiuni științifice care s-au dovedit false și neroditoare. Grijă inserării lor în herbarii poate fi lăsată pe seama țărilor care le-au produs. De ce să ne facem istoricii și dascălii tuturor certurilor de școli și de oameni, originare în alte neamuri și cu sens numai în cadrul acestora? Trebuie să scăpăm de foarte mult balast de vorbe, date istorice și idei. Energia spirituală pe care o destrămăm imaginîndu-le trebuie îndreptată spre alte lucruri necesare, cele ale noastre.

Nu e vorba de o secesiune în național: în sărăcia de discursuri sforăite, megalomanie de pensionari care nu mai isprăvesc cu Ștefan cel Mare și virtuțile poporului românesc și antisemitism. E vorba ca, în loc să ne mărșinim să învă-

țăm și să comentăm istoria doctrinelor etice, de la greci pînă la titularul de la Paris sau Berlin, să vedem să formulăm problemele eticii românilor.

E vorba să nu ne eternizăm în stadiul de ucenici. A trebuit și trebuie să trecem prin școala gîndirii Apusului, ca să ne ascuțim și să ne deprindem cu mînuirea problemelor. Nu trebuie să ne oprim la mulțumirea celui care știe de-a rost istoria eticii sau a sociologiei. Ci de acolo, cu îndemnarea cîștigată, să încercăm să surprindem și să formulăm problemele omului românesc, să căutăm soluțiile la ele.

Trebuie să ne luăm curajul de a înfrunta realitățile vieții românești, în exploratori. Știința e lupta eroică pentru cucerirea spirituală a amorfului, bătători-re de poteci și drumuri, care să facă de locuit ținutul spiritual nedestelenit al popoarelor. Iar la noi în multe discipline se crede încă așa, că omul de știință e un comod registrator și arhivar de teorii străine. Cîțiva istorici au această îndrăzneală a exploratului, în recolta lor răbdătoare de date din toate arhivele pentru o istorie adevărată a României. Și în statistică și în economie a apărut generația celor care fac inventarul celor românrști. Artiștii noștri plastici își însușesc și mînuiesc tehnica dominării materiei; aspectele existenței românești încep să găsească drum în materie prin arta lor și ne ies în întîmpinare la expoziții.

Străină e literatura, străine sînt disciplinele filosofice de această adevărată naștere.

Două lucruri au de făcut cărturarii tineri:

a) să cucerească pentru cei mulți și să facă accesibil spațiul românesc (să-i învețe să vadă ținuturile noastre, omul lor și cerul, primăverile și iernile lor, doinele și crucile la drum, bisericile lor de lemn sau de la Ștefan, rîurile noastre și marea noastră, munții pe care pămîntul românesc îi trimite spre cer...) și trecutul românesc (să facă să trăiască minunea întruchipării și dăinuirii poporului nostru așezat pe o prispă a neamurilor, mărimea și micimea noastră în toate veacurile, osîrdia uitată a ținătorii oameni de la începutul veacului trecut pentru a așeza țara pe calea unei înfloriri în voie, oamenii mari și faptele noastre deosebite), să dea adică

românilor o axă fermă, după care să-și poată orienta faptele și viețile. O axă al cărei punct de greutate să nu fie într-o lume străină, amenințată de toate primejdiile care o amenință pe aceasta, ci în pămîntul și trecutul românesc.

b) odată ce și-au cîștigat această axă și au pus-o la îndemîna țării, să cerceteze și să lămurească din perspectiva ei și pentru românime problemele României prezente (spor de populație, industrializare, situația noastră în lumea popoarelor) și să mijlocească o cunoaștere din perspectivă românească a lumii. Nu ne-am interesat decît de cîteva popoare mari; nu știm nimic despre cele din jurul nostru, mulțimi cu judecata glumeață ori înțepată a unei vorbe din popor. Și totuși destinul nostru se va întrupa prin ele, pornească el de cît de departe. Familiarizarea cu țările vecine e o consecință a familiarizării cu a noastră. Dacă încetăm să mai stăm cu ochii pironiți într-un Apus depărtat, care a început să se îndoiască de el însuși, socotit bătrîn și istovit de mulți din fiii lui și să ne privim pe noi, nu putem să nu ne ocupăm de aceste țări împrejmuitoare atît de felurite legate cu a noastră, prin înlănțuirii istorice și vecinătate geografică. Vor trebui chiar să se ocupe intens de aceste țări: ideea universalității civilizației apusene, ale cărei urmări funeste le-am văzut, e așa de puternic înrădăcinată încît nu poate fi neutralizată decît prin formularea unității culturale a creștinătății orientale, din care facem parte. Numai cunoscînd aceste țări și această lume de la îmbinarea Asiei cu Europa, putem să întrevădem acea istorie a lumii bizantino-turco-moscovite în cadrul căreia istoria noastră nu e un episod ci o parte integrantă. (URMARE ÎN NUMĂRUL VIITOR)

"Scopul nu mai e acela de a ne asemăna cu unii sau cu alții, de-a ne întrece cu Românii de odinioară sau de a ne ține pe urma Francezilor. Nu voim a fi un stat modern oarecare, de o preocupare și îndrăzneală care să uimească lumea. Dorințele noastre sînt mai modeste, dar mult mai ușor de talmăcit în faptă sigură: avînd conștiință de ceea ce sîntem, simțindu-ne Români mult mai mult decît coborîtori ai Romanilor și chiar decît cetățeni ai României, voim, în cea mai strînsă legătură cu tot ceea ce a fost sănătos în trecut, să clădim cu mijloace românești civilizația românească pentru toți românii." N.IORGA, "Ideile donducătoare ale poporului român".

« ULTIMUL CUVINT » AL LUI MIRCEA VULCANESCU

RELATIILE ECONOMICE INTRE ROMANIA SI GERMANIA IN TIMPUL RAZBOIULUI (1941-1944)

(URMARE DIN NUMĂRUL TRECUT)!

Totalul furniturilor militare trimise de Germania în România a fost de 24,5 miliarde de lei din care o primă tranșă livrată înainte de Stalingrad, 11,5 miliarde, a fost pierdută în cursul luptelor care s-au încheiat cu dezastrul de la Don și Stalingrad. A doua tranșă a fost livrată între 1 ian. 1943 și 23 August 1944. Ea se ridica la 13 miliarde, era plătibilă pe credit, și a servit la înzestrarea trupelor ce rămăseseră în țară, trupe ce reprezentau circa jumătate din potențialul militar al României. Acest material a fost utilizat numai în parte pe frontul de Est și a servit pe frontul de Vest, în Transilvania, Ungaria și în Mții Tatra împotriva Reichului, iar o parte a fost preluată de sovietici.

Furniturile de mai sus privesc numai armamentul intrat pe teritoriul României și contabilizat de vamă, deoarece trupele române ce se aflau în Rusia erau aprovizionate direct de germani și valoarea munițiilor și a materialului astfel livrat nu era plătită de România ci urma să fie decontată la sfîrșitul războiului.

Finanțarea cheltuielilor curente ale trupelor germane care se aflau pe teritoriul României, a început în octombrie 1940 cu un credit de 100 milioane de lei lunar, sumă care a fost sporită în 1943 la 293 milioane lunar, cînd prețul dar și numărul trupelor germane crescuseră. În prima perioadă, sumele cheltuite de trupele germane în România serveau drept plată

importurilor de mărfuri necesare economiei. Cînd aceste sume au început să crească, România a cerut plata lor în aur sau devize ceea ce a dat loc la conflicte majore. Hitler considerînd că trupele germane apăra Romania și nu au de plătit în devize libere ci în Reichs Mark.

Mircea Vulcănescu spune că tensiunea ajunsese la maximum și "... enervat, Conducătorul Statului rupe punțile de înțelegere alungînd din cabinetul său pe primul delegat german venit să-l amenințe cu ocuparea." Totuși, în urma unor negocieri dibace, se obține ca o parte din sume să fie plătite în devize libere în Elveția, ultima depunere de bani avînd loc în prezenta lui 23 August 1944 (urmare în pag. 5)

A fost trimis Sfintului Părinte Papa Ioan Paul al II-lea un memoriu în care se evocau suferințele ceangăilor ("maghiari și catolici") în România și se cerea sprijinul Vaticanului. Nu cunoaștem textul memoriului și nici numele semnatarilor. Cunoaștem doar răspunsul dat la acest memoriu de către Nunțiul Apostolic Luigi Barbarito, în iulie 1983, pe care îl publicăm mai jos:

"Doresc să vă informez că Sfântul Părinte a primit memoriul pe care i l-ați trimis privind problemele religioase ale credincioșilor "ceangăi".

După cum știți, problema este foarte complexă, în special în ceea ce privește originea etnică a acestui grup de credincioși. Din cercetări recente, se pare că preoții, seminaristii și credincioșii "ceangăi" se revendică a fi români și nu doresc ca slujba să se facă în limba maghiară."

«ULTIMUL CUVINT» AL LUI MIRCEA VULCANESCU RELATIILE ECONOMICE INTRE ROMANIA SI GERMANIA IN TIMPUL RAZBOIULUI(1941-44)

(urmare din pag.4)

Aspectul politic al relațiilor economice pe care le-am rezumat este și mai semnificativ. Atât Marele Stat Major cum reiese din memoriul generalului Șteflea (publicat în BIRE) cât și diferitele ministere și Preșidenția Consiliului au avut ca obiectiv de a păstra în România o forță militară puternică pentru sfârșitul războiului, cu gândul la Ardealul de Nord.

Reichul însă, temându-se ca armamentul livrat României să nu fie folosit eventual împotriva trupelor germane s-a opus dintru început ideii de a livra material de război trupelor române din țară, socotind că livrările trebuie limitate la trupele de pe frontul de Est. În fața hotărârii guvernului român, nemții cedează.

Mircea Vulcănescu arată că întragă conducere a statului român căuta mijloacele de a ieși din război și că era nevoit pentru aceasta de o armată puternică și bine înzestrată.

Evocând eforturile pentru a rezista presiunilor germane și rezultatele obținute, Mircea Vulcănescu se adresează judecăcătorilor săi: *"Ceea ce ținem să evidențiem aci este numai faptul că noi, cei care am apărut acasă față cu fostul aliat de eri, interesele economice ale celor căzuți departe, nu am înșelat nădejdea lor și am luptat și noi lupta noastră, cu succes pentru țara noastră."*

Și dacă noi am avut în cele ce am încercat aci izbânda pe care ei nu au avut-o, noi știm că le-o datorăm totuși pe a noastră întâi lor, și deaceia, departe de a ne fâli cu ce am făcut față de dânsii, înțelegem numai să le dăm aci socoteală."

Aspectul istorico-documentar al Conferinței din Februarie 1945 de la Yalta, de la care au trecut 39 de ani, a fost analizat și sperăm elucidat pentru cititorul publicațiilor românești din exil.

În contextul unor recente luări de poziție autorizate americane mitul sau spiritul Yaltei, înfirmat de o cercetare obiectivă, este iarăși desmințit.

Să revenim în timp. Mai întâi, constatăm realitatea, tot mai accentuată după 1945, că numai doi sunt factorii care pot genera inițiative politice majore în lumea de astăzi.

În lumea occidentală, dar mai ales în istoriografia recentă a politicii americane, au luat ființă două postulate: cel denumit de la Riga și cel denumit de la Yalta.

Primul afirmă că Uniunea Sovietică este un stat care, bazându-se pe doctrina marxist-leninistă, negând posibilitatea unei coexistențe între cele două sisteme mondiale antagonice, promovează, pe calea unui război ideologic implacabil și prin folosirea tuturor mijloacelor de destabilizare, dominația mesianică a lumii întregi.

Cel de al doilea afirmă că politica externă a Uniunii Sovietice nu s'ar conduce după ideologie și practicile totalitare interne, ci că, dimpotrivă, Uniunea Sovietică se comportă ca o mare putere tradițională.

Postulatul de la Riga a contribuit la formarea conceptului de război rece, pe cel de la Yalta s'a bazat ceea ce s-a numit *destindere*.

Primul a fost predominant în anii 1945 și 1957, cel de al doilea și-a marcat apariția prin adoptarea Tratatului de Stat cu Austria și a continuat, fără mari zdruncinări, până la invazia Afganistanului și a apariției evenimentelor din Polonia.

În optica noastră războiul rece n'a încetat un moment, el a avut doar grade diferite. Destinderea fiind în fapt doar o fază a lui.

În ultimii trei ani asistăm la o revenire a ideilor exponenților postulatului de la Riga, a unor Grew, Kennan, Bullitt, F. Dulles, Harimann sau Truman, în dauna celorla ale unor Hopkins, Roosevelt și mai târziu Kennedy, Kissinger, Sonnenfeld, ș. a.; printre cei din urmă va trebui să-i cuprindem pe mai toți responsabili politici ai Europei Occidentale de după 1954, în special, pentru unele aspecte, pe Generalul De Gaulle și pe continuatorii lui, pe Willy Brandt și pe Helmut Schmidt pentru altele.

Interesul pentru acest gen de enunțuri ar putea părea pentru români doar livresc. Credem însă că realitățile din România ultimelor decenii au implicat și țara și pe români în cadrul celor două tendințe.

Postulatul de la Riga s'a bucurat mult timp de sufragiile opiniei publice românești. Venirea americanilor spre a-i elibera, nu constituia nici un dubiu. Cu timpul, speranțele au diminuat până la dispariție. Odată cu preponderența postulatului de la Yalta în politica americană, românii și-au pierdut iluziile. Acest postulat, sinonim destinderii, n'a adus nici o ameliorare în existența poporului nostru. Dintr'o țară cu pușcării, România a devenit, în întregime, o închisoare înfometată.

Deși Conferința din Crimeea n'a constituit o cedare sau o trădare a intereselor României, s'a acreditat ideea că o înțelegere între sovietici și occidentali a abandonat țările din răsăritul Europei. Ceea ce a pledat pentru o asemenea interpretare a fost lipsa de reacții eficace a Statelor Unite la toate încălcările sovietice a înțelegerilor semnate în comun.

Din partea românilor și a celorlalte popoare din "lagărul socialist" a fost poate o greșală că s'au considerat aliații firești și cei mai sinceri ai Occidentului. Odată cu agonia speranțelor lor, ei se consideră astăzi aliații uitați. Marea neînțelegere credem că provine din faptul că americanii întâi, apoi toți occidentalii, își văd în primul rând propriul interes și nu pe al nostru. Ar fi poate cazul să abandonăm mentalitatea de lamentare a perpetuului asistat. În România liberă a avut precădere, multă vreme, lozincă liberală prin noi înșine. Oare ea nu va putea reinvia?

În prezent, ceea ce ni se pare interesant de relevant, sunt revenirile americane de la spiritul capitular, al Yaltei, către tezele postulatului de la Riga. Sunt tezele generoase, tradiționale, care primează. Precedentei politici de abdicare, Ronald Reagan i-a opus una de clară barare a comunismului, și nu numai în vorbe. Declarațiile vicepreședintelui Bush și ale secretarului de Stat Schultz prin care Statele Unite nu recunosc actuala împărțire a Europei, ar putea naște noi speranțe.

1984 poate fi o dată de răscruce. Până la concretizări, să ne fie permis a ne păstra încă o doză de scepticism.

ABONATIVĂ
LA «LUPTA»

O TRISTA CÎRDĂȘIE PE SPATELE ROMÂNIEI

Spre a face propagandă pentru politica sa externă, RSR-ul a organizat în decembrie 1983, un simpozion la Institutul de studii avansate ale Universității John Hopkins din Maryland.

Vecinătatea cu Casa Albă, Departamentul de Stat și Congresul SUA îi făcea pe reseriști să spere o bogată participare a personalităților politice americane. Numărul și importanța acestora nu a fost pe măsura așteptărilor deoarece în afară de trei profesori de la Universitate nu este citată decât prezența dlui Sonnenfeld, fostul asistent al lui Henry Kissinger și autorul nefericitei doctrine care îi poartă numele. Doctrina Sonnenfeld preconiza menținerea unui statu quo în Europa de Centru și de Est spre a evita ca liberarea popoarelor din această sferă să poată provoca un "dezechilibru major" în Europa.

Din partea RSR-ului a venit Mircea Malița cu o echipă de istorici și cadre PCR. Printre participanți era și dl. Radu Florescu, profesor de istorie la un colegiu din Boston care s-a făcut cunoscut de publicul din SUA prezentându-l pe Vlad Țepeș sub trăsăturile lui Dracula!...

«TACEREA ESTE O ACCEPTARE VINOVATA»

SCRISOAREA UNUI CARTURAR DIN TARA

(urmare din pag.1)

nu se face primăvară”), înseamnă că istoria e viața noastră așa cum am ales să ne-o trăim, în adevăr sau minciună, între creație sau distrugere. Cu cât vor fi mai multe vieți create și adevărate, cu atât societatea noastră va avea mai mari șanse de supraviețuire. Dar aceste șanse trebuie să i le acordăm individual.

Ațuția ideologi și politicieni, în lume, se ocupă în a-i învăța doar pe alții, ce și cum să gindească sau să nu mai gindească deloc, fără a încerca mai întâi să-și disciplineze și să-și purifice propria lor viață interioară. Nimic nu se poate ameliora cu adevărat în istorie dacă continuăm să trăim iresponsabil, sub impulsul pomirilor primare - lăcomie, nedreptate, violență, teamă, lașitate și minciună. În schimb, totul poate căpăta o altă înfățișare dacă fiecare din noi am încerca să trăim responsabil, ceea ce înseamnă, în primul rând, să nu mai acceptăm, în noi, seria de lașități și falsuri, de impuritate și cruzimi, să ne creăm un destin moral și spiritual cât mai adevărat, cât mai demn, și prin aceasta îndeplinind «funcția noastră în lume», cum ar spune Anton Dumitriu.

Aș dori să închei cu un citat din Bujor Nedelcovici: «Somnul vameșului», vol. al III-lea, pag.402, fragment ce rezumă tot ce am spus până aici și care a intrat în programul meu de traduceri la secția de română:

«Echilibrul nu presupune renunțarea la o permanentă revoltă a ajutorului căreia se egalizează contrariile: în exterior, între individ și formele anchilozante ale societății și în interior, între "sine" și "eu". Efortul de a menține acest echilibru fragil constituie tocmai sensul existenței noastre. În fiecare zi ne situăm de zeci de ori între viață și moarte spirituală. Trebuie să ne exprimăm ajutorul nostru de câte ori ne întâlnim cu nedreptatea, falsul, teama, crima morală sau fizică, trufia, demagogia, corupția, fără să ne scuzăm că nu îndreptăm nimic prin acel caz "particular". Tăcerea este o acceptare vinovată, să o înlocuim cu o permanentă insurecție împotriva a tot ce stărbeste demnitatea individului sau a colectivității. Numai așa, cred eu, putem afla în fiecare zi "ce a vrut Dumnezeu să facă cu noi", cum spune Faulkner»

Vedeți acum, domnule rector de ce am fost înlăturată din învățământ. În ultimă instanță, pentru faptul că am citit câteva cărți care, sînt sigură, vă plac și dumneavoastră și am vorbit despre ele și altora. E foarte grav!

Știu, nu puteți face nimic pentru mine. Dacă ați fi încercat, riscați să vi se îndeplinească ceea ce mi s-a întimplat mie.

Tocmai această tristă stare de lucruri am dorit să o subliniez și s-o aduc în fața opiniei publice. Și totuși, dacă nu am fi atât de slabi și de temători, atât de egoiști în a păzi ceea ce posedăm, dacă am fi mai conștienți și mai solidari, poate chiar mai maturi, nu s-ar mai întimpla așa ceva. Cazul meu nu contează, sînt prea neînsemnată; dar n-ar mai putea fi nedreptățit un Andrei Pleșu, un Mihai Șora, un savant ca academicianul Milcu sau un preot cum este Părintele Calciu. Am avea poate o altă viață; pină și cei ce astăzi abuzează de putere s-ar ridica și ei calitativ, s-ar umaniza; dar mai ales am lăsa o altă moștenire, alte șanse de supraviețuire copiilor noștri, generației care va urma.

rețete...naționale

AUTORUL NU RASPUNDE DE OPINIILE REVISTEI DE CICERONE POGHIRC

O formulă apare tot mai frecvent în revistele și publicațiile noastre din exil: "Redacția nu răspunde de opiniile autorilor". Formula aminește de o veche anecdotă în care, la întrebarea unui client dacă nu știu care produs alimentar e gustos, la mirarea clientului că patronul nu știe, pentru că "nu l-a gustat", negustorul îi replică: "Și dacă eram farmacist trebuia să încerc pe pielea mea toate leacurile vindute?"

Asemănarea revistei cu farmacia nu e atât de nepotrivită pe cât ar părea la prima vedere. "Leacurile" administrate prin revistă pot fi salutare sau nocive, fără un raport direct cu dulceața sau amăreala lor. Bietul redactor, spre deosebire de farmacist trebuie să le "guste", citindu-le, căci aici el nu are ca în țară, în spate. "o centrală farmaceutică (așa zis desființată "direcție a presiunii" cum i se spunea cenzurii) care să-i garanteze formula "științifică". Este drept că, pentru redactorul de aici pericolul nu e chiar mortal, ca pentru cel din țară care a greșit formula. În schimb, dacă redactorul care a călcat cu stîngul la București are imediat avantajul de a se bucura de stima și simpatia publicului, la noi în exil e mai greu: ori cum ai face, tot ai să nemulțumești pe cineva, care va găsi o revistă în care să-ți plătească cu virf și îndesat.

Dar să-l lăsăm pe redactor - aici ca și acolo - să se descurce cum o putea.

Ce se face însă bietul autor? Dacă redactorul își alege autorii din cele câteva mii de români din exil (unii dintre ei și din țară) iar în caz că nici unul nu-i place își scrie singur revista de la A la Z, autorul are o alegere mult mai limitată, atunci cînd mijloacele materiale nu-i permit să fie singur editor. Și alegerea nu e deloc ușoară și din alte motive: pe redactorul cutărei reviste (bune) nu-l cunoaște sau e certat cu el, sau apare tocmai la antipod sau e evident declarat "organ oficial" al cutărei formații politice, iar autorul nostru nu vrea să facă decît o singură "politică": pe cea românească, fără partide și bisericiute, căci de-a așa ceva o să avem timp să ne jucăm după ce vom elibera țara.

Sigur că fiecare din noi alege cînd are de publicat ceva, dar alegerea nu-i deloc ușoară, căci uneori te vezi nevoit să "alegi" ca în alegerile libere socialiste: și se pune în față Eva și și se spune: "Adame, alege-ți nevasta!"

Cînd am fost nevoit să rup cu țara simțeam nevoia să-mi spun oful, să aflu și cei împreună cu care am trăit "anii lumi-

nă" că nu pentru un "blid de linte" i-am părăsit. Or, cum să li te adresezi? Corespondența e cenzurată (și periculoasă pentru cei care o primesc), presa noastră nu trece prin cortina de fier, așa încît am acceptat cu bucurie invitația făcută de postul de radio căruia i se spune "București IV" și pe care îl ascultă absolut toată țara. Abia am vorbit și un amic m-a și prevenit: "Rău ai făcut! o să se spună acumcă te-ai dat cu yankeii!" Cu cine ar fi trebuit însă să mă dau în acest caz? Dacă aceasta este singura cale prin care mă pot adresa celor din țară, înseamnă oare că folosind-o împărtășesc toate principiile redacției și a colaboratorilor ei?

Altădată, publicînd în cel mai răspîndit ziar din exilul românesc, m-am trezit prevenit, de data asta, de doi binevoitori, unul asigurîndu-mă că ziarul e totalitar, altul că e plătit de C.I.A. "Bine, zic eu, dar după cum se vede din ce am scris eu nu m-am înscris în nici un partid, și de plătit, știe toată lumea că autorii nu s-plătești!" "Dec!", îmi replică amicii, un "dec" care m-a pus pe gînduri.

Pe urmă, gîndindu-mă mai bine mi-am spus că n-am de ce să-mi fac griji. Cadru de acțiune al exilului, cu toată libertatea noastră evidentă, e într-un fel limitat și artificial. Din dorința excesivă de "neîntinare", publicațiile noastre se înmulțesc ca ciupercile, ceea ce evident nu are un efect tocmai favorabil asupra calității lor. Dacă publici ceva nu din mania autorului, ci pentru că și se pare că ai ceva de spus pentru "cauză", atunci nu și-e tot una dacă publici într-un ziar cu 20.000 de cititori, sau în unul pe care în afară de autori și redactori îl mai citească doar nevestele lor. Desigur că între diversele formule alege una care și se pare mai puțin rea, și în orice caz nu te adresezi unei publicații ale cărei litere se vede clar că ies din "Casa Școlii", chiar dacă apar în Canada. Faptul de care răspund este strict ceea ce ai scris, și nu neapărat de ce a fost redactorul ei acum 50 de ani, mai ales că de atunci încoace el mai poate fi judecat și după alte acțiuni ale sale. În definitiv, revistele nu numai se aleg, dar se mai și fac: abonîndu-te sau publicînd la una care are măcar intenții bune, recomandînd-o prietenilor etc.

Pentru toate acestea mi se pare că autorul are și el dreptul să proclame că nu e obligat să răspundă de tot ce apare în revista în care publică și etichetat de fiecare după antipațiile descoperite în ea, fără nici o legătură cu ceea ce scrie și ceea ce face.

ASOCIATIA PRIN CORESPONDENȚA «PRO BASARABIA SI BUCOVINA»

Inițiază editarea unei culegeri colective de schițe, nuvele, versuri, studii, articole, comentarii, mărturii, amintiri, documente. etc. privind instrăinarea acestor două ținuturi românești. Materialele propuse, ce nu trebuie să depășească 10-12 pagini dactilografiate, vor fi publicate cu preț de cost prin autofinanțare proporțională. Autorii pot semna și cu pseudonime.

Culegerea trebuie să apară către 24 august 1984, cînd se împlinesc 40 de ani de la ocuparea Chișinăului de către Armata Roșie.

Materialele se trimit pină la data de 25 martie 1984, cel tîrziu, pe adresa: NICOLAE LUPAN, 28 rue du Parc, 7100 La Louviere, Belgique.

www.arhivaexilului.ro

"Am auzit păreri că adevărata operă a lui Giordano Bruno nu sînt scrierile sale în latină, ci orgoliul cu care a sfidat inchiziția.

—Cine spune asta?

—Lumea, Galilei. Și tot ea spune că acest rug va influența istoria omenirii mai mult decît o bibliotecă întregă. De altfel, ca și moartea lui Socrate."

OCTAVIAN PALER, "Apărarea lui Galilei".

DI ION RAȚIU ne roagă să publicăm convocarea la CONGRESUL MONDIAL AL ROMÂNILOR LIBERI care va avea loc la GENEVA în zilele de 19 și 20 mai 1984, cu următoarea ORDINE DE ZI: 1. Proclamarea hotărârii noastre nestrămutate de a lupta neîncetat pentru eliberarea țării de sub comunism; 2. Crearea Organizației Românilor Liberi și alegerea în mod democratic a organelor ei de conducere și coordonare.

În Convocare se spune că acest Congres a fost hotărât de "marea majoritate a celor prezenți la Consfătuirea Românilor din 12-13 noiembrie 1983, la Paris și are sprijinul a sute de alți compatrioți". Înscrierile se pot face pînă la 1 martie 1984, la adresa Grp. de pregătire al Congresului Românilor Liberi, Secretariatul, 54-62, Regent Street, London, W1R 5PJ, tel. 01 - 437 0015'

Participarea la Congres se va face numai pe baza invitațiilor nominale.

Textul proiectului de statut al Organizației Românilor Liberi, redactat de grupul de pregătire, va fi trimis celor care au trimis adeziunile. Propunerile de modificare trebuie să fie trimise pînă la 15 aprilie 1984.

Amintim că la Consfătuirea de la Paris din 12-13 noiembrie 1983 la care se referă Convocarea de mai sus, au participat cca 100 de persoane. În urma divergențelor survenite, în ziua de 13 noiembrie, cînd s-a ales grupul de pregătire al Congresului, în sală rămăseseră cca 30 de persoane, din care "marea majoritate" a hotărât convocarea Congresului!...

Denumirea de "Organizația Românilor Liberi" ar fi bine aleasă dacă ar corespunde realității. Dacă nu corespunde, fiindcă majoritatea Românilor Liberi și a asociațiilor lor se țin de-o parte, pretenția de a vorbi în numele lor ar crea confuzii și ar fi un început prost.

Noutatea acestei Convocări este faptul că pe lista celor care susțin Congresul figurează familii întregi, după exemplul celor 7 membri ai familiei Rațiu.

DI. VLADIMIR KRASNOSSELSKI ne roagă să publicăm următoarele:

"Convocarea lansată la 31 ianuarie 1984 de către "Grupul de pregătire al Congresului Românilor Liberi" mă menționează printre semnatori. Precizez pe această cale că nu am participat la nici o reuniune a inițiatorilor, iar de conținutul documentului amintit nu am luat cunoștință decît în momentul cînd mi-a sosit prin poștă, tipărit și purtînd în mod eronat numele meu."

DI. ION VARLAAM, care face parte din grupul de pregătire al Congresului, ne scrie următoarele:

"Sînt autorizat a spune că în proximal număr din Free Rumanian Press va apare o punere la punct privitoare la eroarea materială - confuzia între 2 liste, una de destinatari ai apelului și una de co-semnatari - ce a dus la publicarea ne-autorizată a unor nume. Aceste persoane fiind, în parte, indicate de subsemnatul, țin să precizez că nimica nu îngăduie a se presupune că este altceva decît o eroare de secretariat."

SARBATORIREA UNIRII LA HEIDELBERG
de CONSTANTIN MARES

Implinirea a 125 de ani de la plămădirea statului național român, rezultantă a unirii principatelor Moldovei și Munteniei a fost sărbătorită cu cinste și după dătină, de mai multe zeci de români din Germania, care au ales, pentru a se aduna, orașul Heidelberg, acolo unde s-a săvîrșit din viață, în anul 1873, în vîrstă de 53 de ani cel care fusese ales ca prim Domn al Munteniei și Moldovei, deopotrivă, colonelul Alexandru Cuza.

S-au adunat aici, pe malurile Neckerului români din Heidelberg, dar și din Freiburg, Koln, Mannheim, Frankfurt, Bonn, Offenbach, Stuttgart și Harau, în dimineața de 28 ianuarie.

Există mai multe feluri de a sărbătorii Unirea Principatelor. Generațiile mai vîrstnice își amintesc de serbările școlare din ziua liberă de 24 ianuarie, de evocările patriotice și slujbele religioase.

În Bucureștii zilelor noastre, o sesiune auto-denumită științifică a prăznuit la Ateneu evenimentul caracterizîndu-l ca pe un moment crucial, drept care Ion Coman, Petru Enache, Manea Mănescu, Nicolae Ceaușescu junior, Vasile Manea și alți cîțiva, uitînd complet de Cuza, au denumit adevăratul făuritor, ce e drept, retroactiv, al Unirii: partidul, în frunte cu secretarul său general. Cum să nu ne vină în minte, cuvintele pe care le scria la 9 noiembrie 1903 Nicolae Iorga: "sunt oameni care voiesc ca marea statuie impunătoare a lui Cuza Vodă să fie pentru dinșii, pentru setea lor de cîrmuire, pentru speranțele și amenințările lor..."?

La Heilderberg, românii din Germania s-au adunat în biserica Sfînta Ana, lîngă altar era un tricolor lipsit de inscripții pe care era așezat un mare portret al țării unde pictorul de serviciu Eugen Popa, într-o penibilă de angajată "inscripție pe drapel" a proiectat, în planul de sus, la rînd pe Decebal, Mihai, Ștefan, martirii Horia Cloșca și Crișan. Sub aceștia, un Cuza trist și întristător, iar ca figură centrală, neschimbată și neschimbătoare, aceea a secretarului general. Că Mihai Vițeazul a trăit după și nu înaintea lui Ștefan cel Mare, nu constituie singura corectură ce ar trebui adusă acestei pseudo-inscripții, de care peste un an, doi sau cinci nu va mai ști nimeni, în timp ce de Cuza și de Unire ne vom aminti noi românii și peste alți 125 de ani, și în neam de neam.

La serbarea de la Heidelberg au slujit doi preoți români (Viorel Mehedințu și Dumitru Popa) și s-a făcut un parastas în memoria Domnitorului Cuza. A condus corul și a cîntat făcînd să se înfloreze sufletele credincioșilor Gheorghe Crăsnaru. Au vorbit părintele Viorel Mehedințu și Mircea Constantinescu, membru al comitetului românesc al Societății Internaționale din Germania pentru Drepturile Omului. El a evocat destinul pribeagului Cuza, mort la Heidelberg. După un pelerinaj la locul unde a fost casa în care a trecut în lumea dreptilor Alexandru Ioan Cuza, a urmat un praznic în amintirea Domnitorului ce a fost totodată și o agapă în care s-a cîntat "Hora Unirii" și "Pe-a nostru steag e scris unire".

NATURALIZARI

«JOURNAL OFFICIEL» din 5 și 12 februarie au apărut numele următorilor cetățeni născuți în România care au primit naturalizarea franceză: Constantin Egidiu, născut la Tomașcin; Constantin (n.Strungaru) Molda Emilia, născută la Turia; Constantin Gilda Claudia Maria, născută la Cluj; Ionescu Sisești Corneliu Dorin, născut la Pitești; Ionescu Sisești (n.Garoflid) Elena Eliza, născută la București.

CONSILIUL NAȚIONAL

La 5.11.83 au fost aleși în comitele secțiilor componente următorii: SECȚIA AMERICA (SUA), preș. Ioan Ovidiu Borcea, secr. Grigore Caraza; SECȚIA CANADA, preș. Emil Vicas, secr. Daniel Călinescu; SECȚIA FRANȚA: preș. Ctin Ghika, secr. Nicolae Evolceanu; SECȚIA GERMANIA: preș. Alexandru Bidian, secr. Paul Morcov; SECȚIA ITALIA: preș. Emil Ghilezan, secr. Vasile Floarea.

La 14.01.84, Biroul Executiv Central a ales următoarea conducere: președinte, Horațiu Comănicu; vice-președinte, Cicerone Ioanițoiu; secretar general, Nicolae Evolceanu.

Programul de activitate al CNR are următoarele țeluri:

Lupta împotriva dictaturii comuniste instaurată în România de URSS cu patru decenii în urmă, care a distrus viața politică și socială prin suprimarea libertăților civile, a cuvîntului, a presei, a asociațiilor și a partidelor politice.

Respectarea dreptului la autodeterminare al popoarelor, drept sacrificat de cei care au cedat zeci de milioane de oameni Uniunii Sovietice, în schimbul promisiunii respectării drepturilor omului acolo unde a fost instaurată sclavia.

Instaurarea în România a unui regim politic democratic, în care poporul să-și aleagă reprezentanții legali. Vom fi sprijinatorii punerii în aplicare a "DECLARAȚIEI UNIVERSALE A DREPTURILOR OMULUI", promovînd respectarea universală și efectivă a drepturilor omului.

CNR face apel la solidarizarea românilor de pretutindeni pentru a arăta dependența de Moscova a regimului dictatorial de la București, a solicita permanent necesitatea aplicării principiului autodeterminării popoarelor rămase sub influența Uniunii Sovietice și pentru apărarea prin toate mijloacele a fraților rămași sub jugul sovietic.

CNR îndeamnă pe români să adere la principile sale și să-i sprijine acțiunile.

Nicolae Evolceanu
Secretar General.

GALERIA KATIA GRANOFF
(92, rue du Faubourg Saint-Honoré,
75008 Paris telefon 265 24 41)

prezinta pe pictorul CIOBANU

Place Beauvau 13 quai de Conti
de la 21/II la de la 21/II la
15 martie la 15 martie

ULEIURI si DESENE

= PENULTIMA ORĂ =

Peste 100.000 de cetățeni români veniți ca turiști în Banatul jugoslav lucrează ca sezonieri în satele aflate de-a lungul graniței, la strânsul recoltei, în timpul

verii. Ei câștiga zilnic între 1000 și 1500 de dinari (10 la 15 dolari) față de 25 de lei, echivalent cu 70 de dinari sau 0,60 de dolari cât câștigă pentru aceeași muncă în România. Acești sezonieri își cumpără o seamă de mărfuri ce lipsesc în RSR și le revind la întoarcere realizând un câștig important. În cursul anului 1983 peste 250.000 de turiști români au vizitat Jugoslavia.

Ștefan Andrei, ministrul afacerilor străine al RSR-ului a fost la începutul lunii februarie la Washington unde a fost primit de secretarul american Schultz și la Ottawa unde a fost primit de primul ministru canadian Pierre Elliott Trudeau. Discuțiile au privit schimburile comerciale, colaborarea în domeniul energiei atomice și problema dezarmării în Europa.

A fost organizat un Congres, despre care presa reseristă n-a suflat o vorbă, a Asociației geologice carpato-balcanice la care "oamenii de știință sovietici au avut posibilitatea să facă schimb de informații despre munca depusă." Cu alte cuvinte să fie informați de ceea ce se găsește în subsolul celorlalte țări "surori". "A fost stabilit planul noii expediții comune a geologilor din URSS și RSR care va căuta substanțe minerale utile în regiunea de frontieră ale celor două țări", informează cu sinceritate Radio Moscova pentru ascultătorii din România.

Dacă "regiunea de frontieră" este Basarabia și Bucovina de nord, este bine. Dacă însă este Moldova, Nordul Dobrogei sau al Ardealului, este prost de tot.

CASA ROMANEASCA organizează o EXPOZITIE în luna mai. Pentru a se realiza fondurile necesare este prevăzută o tombolă pentru care orice obiect dăruit este bine venit.

Adresa este: 15, rue de Flandre' 75019 Paris
tel.: 240 46 08

În ziarul sovietic "Izvestia", a apărut un articol în care se spune: "În actualul cincinal, volumul schimburilor de mărfuri dintre țările noastre, aproape că se va dubla, în comparație cu cincinalul precedent, și va depăși 17 miliarde de ruble." În același articol se afirmă, în legătură cu zăcămintele că "...una din căile de satisfacere a nevoilor de combustibil al țărilor socialiste o constituie participarea lor la crearea și lărgirea capacităților industriei extractive pe teritoriul URSS-ului, cu compensarea ulterioară a cheltuielilor prin livrarea de materii prime asigurate de aceste capacități." Ne foarte îndoim însă că va mai fi vorba de "compensații ulterioare."/

"Personalul muncitor care lucrează în activitatea de construcții montaj în străinătate va fi retribuit în acord global, prin preluarea lucrărilor în antepriză, primind pentru realizarea întregului obiectiv, o sumă globală stabilită după norme, cu încadrarea strictă în devizul aprobat" anunță Radio București. Asta înseamnă că cei care muncesc vor plăti pentru cei care nu muncesc, adică pentru securității și activității care-i supraveghează.

RSR-ul participă în Iran la lucrările barajului Vafreghan care va cuprinde și o hidrocentrală electrică de 33 milioane KWh menită să alimenteze orașul și regiunea Saveh. Dacă rezultatele sînt tot atât de bune ca cele înregistrate anul trecut de barajele din România, riscăm să avem litigii importante după darea în folosință a barajului.

Cităm, fără comentarii, din presa din țară:

"În același timp, locuitorii au răspuns apelului asociației de a reduce iluminatul apartamentelor la strictul necesar și de a folosi cât mai rațional lifturile" (R.L. 25/1/84.)

"Analizele efectuate au scos în evidență un fapt nedorit: consumul casnic de energie scade sau crește în funcție de temperatura atmosferică, ceea ce denotă că unii cetățeni folosesc pentru încălzire și aparate electrice" (R.L. 2/11/84.)

"Astfel, pentru fertilizarea pășunilor este nevoie să cărăm îngrășămintele de grajd cu ranița pe dealuri și pe coclauri abrupte, iar pentru a mai scuti din nutrețuri, facem frunzare, folosim muguri și alte resurse", declară Ioan Chițu, crescător de animale din jud. Brașov. (R.L. 23/1/84.)

S P O R T

În concursul internațional pe teren acoperit de la Budapesta, s-au obținut cinci victorii românești: la alergări Fiță Lovin, Cristina Cojocar și Petre Drăgoescu, Niculina Vasile, la săritura în înălțime și Bedros Bedrosian în proba de triplu salt.

În curînd se va trece la București la numere de telefon cu 7 cifre.

În zilele de 12 și 13 februarie, în țară temperaturile au scăzut la minus 14 grade.

D E C E S E

PARIS. La 15 februarie s-a stins din viață Alexandrina Barbă Neagră.

CANADA. A murit George Cretzianu, fost ministru de Finanțe în guvernul Antonescu.

Mihnea Romalo și familia, precum și familiile Bragadir, Flondor-Mavrocordat, Popp, Sayn-Wittgenstein și Skeletti au durerea să facă cunoscută stingerea din viață la 19.1.84 a lui Jeanne N. Mavrocordato, la 83 de ani, compozitoare, fostă membră în conducerea Crucii Roșii Române (1938-42).

ÎN ȚARĂ.

Elena Marinescu; Maria Teodorovici; înv. Gh. Grajdan; Vladimir Ignatov; preot Ion Sfetcu; Vasile Pâslaru; Ana Rusu (Cleja); prof. Ștefania Dima; Ileana Efdosenco; Eufrosina și Ioachim Bollos; Ion Apostol Popescu; avocat Rotărescu Ctin; aviator Zarafu Alex.; ing. Jeni Simion; ing. Elena Vrabie; ing. Miron Popescu; Ionescu Maria; arh. scenograf Radu Călinescu; dr. Dumitru Orbeșteanu; Ion Frățilă; av. Colban Vasile; Baba Aron; Constanța Stanciu; înv. Lugojanu Victoria; ing. Ion Rizescu; Ioan Handoca; Cristea Pompiliu; ing. Pandrea Nicolae; ing. C. Morțun; ing. Ciocirlan D. Cicerone Bujorel; dr. Gela Bordea; dr. Petre I. Dumitrescu; farm. Paula Epureanu; Cicerone Mucenic; Dumitru Ivara, la 83 de ani; Amelie Sbenghe; Natalia Condurache; Alecu Icu Comănescu; Maria Ioachimescu; prof. Traian Bajdeichi; Ioana Ciurea; Zanguropol Gheorghe; Miza Mușețeanu; farm. Nicolae Trifănescu; ing. Cristian Gabriel Belloiu; prof. Ctin Macarovici; Margareta Emi Hollban (Stetter); dr. ing. Vasile Lepadatu; Dan Marin; Mircea Possa, preot paroh Ștefan Gurițeanu; preot Dumitru Lapteș; Anastase Marinescu; Dumitru Cernătescu;